

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. GERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAĞI-THEODORAKYSILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTORREDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR**Georgu Cristescu.** — *Tratat de Drept administrativ român, de d-l Profesor Paul Negulescu.***Jurisprudența Română.** — *Inalta Curte de Casație și justiție secția I.* — Sechestru judiciar. — Incuvințare. — Apreciere suverană.*(Iosefina Dr. Stănculescu cu Odette Tortilla și George Olsewschi).*
Curtea de Apel din Iași, secția I. — Timbru și înregistrare. — Act de paupertate. — Pensii alimentare.*(Maria Costișanu cu Gh. Costișanu).***Tribunalul Ilfov, secția I com.** — Societate în nume colectiv. — Existență neregulată. — Lichidare. — Coasociat lichidator. *(Banca „Fortuna” cu D. Davidovici).*

TRATAT DE DREPT ADMINISTRATIV ROMÂN¹⁾

de D-l Profesor Paul Negulescu
dela Facultatea de Drept din București

În capitolul V, autorul ocupându-se în mod aprofundat de persoanele morale de drept administrativ începe prin a arăta necesitatea personalității Statului și modul cum jurisconsultii romani considerau Statul, că încă dela început având drepturi de comandă asupra tuturor locuitorilor, a avut și bunuri, creanțe sau datorii și putea să ia parte la toate actele juridice prin organul magistraților.

Cu multă concizie, prin care de altfel se remarcă întreaga lucrare, d-l Prof. Negulescu, examinând „organismul Stat”, constată în el: a) atribuțiunea de comandă; b) în limitele teritoriului; c) un patrimoniu propriu, de unde rezultă că Statul este o persoană politico-teritorială.

Autorul, explicându-ne formalitatea persoanei politico-teritoriale arată cum la început neexistând State mari, comuna sau cetatea a fost primul nucleu, unde s'a născut ideea de putere publică și apoi s'a format Statul. Mai târziu, pentru ușurința administrației, Statul a creiat alte diviziuni teritoriale: cum de pildă la noi județele, cărora legiuitorul le-a recunoscut în proporțiuni mai mici, dreptul de a comanda și drepturi patrimoniale.

Intrând apoi în discuțiunea, dacă persoanele mo-

rale sunt ficțiuni sau realități, ne expune teoria ficțiunii legale a lui Savigny, teorie mult criticată. — (Brins ridiculizând această teorie «comparând această construcție juridică cu faptul unui om care ar voi să-și atârne pălăria într'un cui pictat pe pereții unei odăi»), — dar care a devenit clasică și cu o influență considerabilă, atât asupra operelor legislative, cât și în doctrina și jurisprudența străină, iar la noi este admisă astăzi de întreaga jurisprudență și de majoritatea doctrinei.

Trecând la teoria realității, susținută pentru prima dată de Beseler și dezvoltată apoi de Zitellman și Girke, autorul arată obiecțiunile ce Jelinek, A. Michaud, etc. fac acestei teorii.

Arată apoi cum Marcel Planiol și Brinz susțin că ideea de personalitate morală nu este altceva decât un aspect deosebit sub care se prezintă bunurile, iar teoria personalității morale își are locul mai bine în studiul bunurilor.

Autorul român remarcă apoi, că d-l Profesor Berthelémy, aplicând această teorie Statului și arătând că personalitatea morală nu este de cât un aspect al proprietății colective, exagerează când susține, că toți francezii sunt proprietari colectivi ai întregului teritoriu francez.

„Se poate vorbi în mod serios, zice d-l Profesor Negulescu, că cei 40.000.000 francezi, cari trăesc astăzi, s'ar afla în stare de indiviziune ca membrii unei asociațiuni? Membrii unei societăți pot să disolve societatea și să-și împartă bunurile societății, pe câtă vreme Francezii nu pot să disolve Statul și să-și împartă teritoriul. Franța nu este reprezentată numai prin generațiunea actuală, ea nu se poate concepe fără generațiunea trecută și fără cea viitoare”.

În paragraful 88 el combate cu argumente puternice aceste teorii, căci acestea nu recunosc grupul ca o forță, ca o realitate, pe câtă vreme experiența ne dovedește contrariu: grupările omenești constituiesc forțe reale; individul, membru într'o grupare, este mai puternic decât individul izolat.

Nu se poate zice că legiuitorul creiază din nou ceva,

1) V. *Dreptul*, No. 30 dela 27 Septembrie 1925.

dar nu se poate zice, nici că persoana morală e o realitate, care există din punct de vedere juridic, fără nici o intervențiune din partea Statului, acesta mărginindu-se numai să ia act, cum ar face cu ocazia unei nașteri, când autoritatea publică constată numai faptul material, așa cum susțin partizanii teoriei realiste.

„Viața socială, — continuă el, — prin nevoile, prin complexul său de interese, face să se nască anumite situațiuni de fapt. Aceste situațiuni de fapt sunt realități. Intre aceste realități sunt și grupările sociale care urmăresc, în comun, realizarea unor anumite scopuri utile pentru colectivitate.

Puterea publică constată; 1) existența acestor fapte reale: grupările sau colectivitatea cu interese deosebite de acelea ale membrilor componenți; 2) că posibilitatea ca aceste grupări să se desvolte, recunoscându-le posibilitatea de a fi o entitate; înlocuiește adică în ceea ce privește subiectul de drepturi, pluralitatea prin unitate.

Puterea publică, într'un cuvânt, recunoaște grupării personalitatea, adică capacitatea de a avea drepturi.

El combate apoi teoria ficțiunii legale sau doctrinală, care pornește dela o confuziune, socotind că persoană esta tot una cu individul fiziologic, pe câtă vreme în realitate legea recunoaște pentru unele numai exercitarea drepturilor patrimoniale, personalitatea patrimonială; altora, persoanelor politico-teritoriale, le recunoaște o personalitate mai largă; drepturi de putere publică; bisericii: dreptul de a se adresa sufletelor, dreptul de propagandă.

Trecând la instituțiunea juridică, menită să exprime voința persoanei morale, adică la organul persoanei morale, autorul arată că acel organ nu este un mandatar, căci noțiunea de mandat implică noțiunea a două persoane; un mandat și un mandatar; pe câtă vreme ideea de organ, implică o singură persoană, lucrând prin organele sale care nu se separă de dânsa. Intre mandant și un mandatar există totdeauna un raport juridic, între colectivitate și organ nu e nici un raport.

„Noțiunea de organ este o noțiune juridică specială dreptului corporativ și străină dreptului individual”.

Voind să accentueze asupra modului cum trebuie să lucreze aceste organe, el stabilește că, numai în cazul când manifestările de voință ale acestor organe se fac conform regulilor stabilite, ele se socotesc făcute pentru ființa colectivă.

Apoi face distincțiunea foarte interesantă între organ și prepus, arătând că organul este instrumentul de a voi și de a lucra al persoanei corporative, pentru a face acte juridice, iar individul care impli-

nește o acțiune, ce nu are caracter de act juridic, nu lucrează ca organ, ci ca prepus.

Paragraful 89 este rezervat sistemului admis de legiutorul nostru din 6 Februarie 1924, relativ la formarea persoanelor morale și aci autorul socotește ca puțin fericită inspirațiunea legiutorului, care tratează pe un picior de absolută egalitate asociațiunile, ce urmăresc un scop de interes general, cu asociațiunile cu un scop egoist dar nelucrative (cum de exemplu un club).

Când face teoria stabilimentului public, autorul critică cu drept cuvânt jurisprudența dată de decizia 2, din 1923 a Inaltei Curți de Casație, secția III-a, care consideră Statul ca un stabiliment public și combate părerea profesorului Michaud, care, în lucrarea sa «*Personalité morale*», pag. 360, nu admite personalitatea Casei de Depuneri și Consemnațiuni pe motiv că serviciul ei este de un interes așa de general că reprezintă creditul Statului, încât ar fi imposibil să găsim un substratum distinct personalității sale.

După ce face distincțiunile între persoanele morale de interes public și cele de interes privat, autorul tratează despre asociațiuni sau corporațiuni și fundațiuni.

Aci face discuțiuni foarte interesante cu privire la părerile lui Brins, Girke, Lapradelle și Ihering. În aceste controverse d-l profesor Negulescu este de părere, ca titularul tuturor drepturilor al cărui stabiliment de utilitate publică, corporație și fundație, este nevoia de interes general, pe care instituțiunea este destinată să o satisfacă și „care dobândește o precizare prin actul dela constituire sau de la fondare, manifestare expresă de voință a fondatorilor. Legiutorul recunoaște personalitatea acestei nevoi de interes general, proclamată de voința fondatorilor”.

Nu mai așa se explică de ce bunurile unui stabiliment de utilitate publică desființat, revine Statului, care reprezintă interesele generale. Alminterea ar trebui ca, într'o corporațiune în caz de disolvare, excedentul să fie atribuit membrilor.

Tratând despre stabilimentele publice subsidiare, autorul, ca un erudit cunoscător al instituțiunilor noastre vechi, arată între altele că mănăstirile sunt fundațiuni în scop de a satisface nevoia de ordin religios, adevărate stabilimente de utilitate publică.

Demonstrează cu suficiente argumente, cum la noi mănăstirile, având personalitate juridică înaintea legii din 17/XII/1863, nu au început nici după aceea dată să fie subiecte de drepturi, cu toate că li s'au confiscat averea în profitul Statului. În această chestiune, deși majoritatea doctrinei este de părerea autorului, cu toate acestea Inalta Curte de Casație a dat deci-

ziuni într'un fel sau în altul, pronunțându-se însă mai mult în sens afirmativ dela 1894 încoace,

Cu ocaziunea expunerii *principiului specialității*, — ca fiind restrângerea exercițiilor drepturilor patrimoniale la stabilimente publice și de utilitate publică, ca o regulă de drept administrativ, — autorul socotește caduc legatul lăsat unui stabiliment, care nu ar avea însărcinarea expresă să funcționeze după felul arătat de testator. Socotesc însă, că această chestiune comportă multă discuție.

Partea relativă la capacitatea stabilimentelor publice, la gestiunea de afaceri, făcută de un funcționar, care depășește atribuțiunile funcțiunii, ca și chestiunea responsabilității persoanelor administrative, este de asemenea bine și complect studiată cu părerile doctrinarilor și cu aplicațiuni jurisprudențiale.

Cap. VI este rezervat *actelor puterii executive*, pe care le tratează în mod magistral.

Autorul împarte acest capital în 2 secțiuni, în secțiunea I tratează acțiunea puterii executive în timpuri normale; iar în secțiunea II acțiunea puterii executive în timpuri de criză.

I se atribue puteri executive două feluri de activități: unele, cari caută să aplice dispozițiunile constituționale în ceea ce privește raporturile puterii executive cu parlamentul, înlăturând prin acestea piedecile unei regulate funcționări a puterilor legislative și judecătorești, precum și a veghea la siguranța și liniștea Statului, iar altele, destinate să supravegheze raporturile cetățenilor cu administrația, raporturile dintre diferite servicii ale Statului, făcând în tot momentul aplicațiunea legilor.

Pe cele dintâi, fiind acte de guvernământ, fericit inspirat autorul le clasifică în 5 categorii:

a) Acte prin care se stabilesc raporturi între puterea executivă și cea legislativă; b) acte diplomatice; c) manevre, concentrări de trupe; d) expulzarea străinilor; și e) decrete de amnestie.

Ca autor al legii din 1905, d. Prof. Negulescu, întrebuintează prima dată la noi în doctrină (prin apariție primei edițiuni în 1904) și în lege denumirea de *acte de autoritate și acte de gestiune*, ca diviziuni ale actelor administrative.

Alături de actele administrative, dar făcând o categorie aparte, el distinge și *acte administrative de natură juridică*, prin care anume organe administrative stabilesc drepturi ale Statului față de particulari, drepturi cari rămân definitive, dacă nu sunt atacate prin căile de reformare, pe care legea le pune la dispozițiune.

Descriind actele, prin care se stabilesc raporturi între puterea executivă și cea legiuitoare face *justa observațiune* asupra lacunei, ce are art. 92 din Constituția

din 1923, care nu mai adaugă, că tot guvernul exercită și căderile de ordin legislativ ale Regelui.

Poate suferi discuțiune părerea d-lui Prof. P. Negulescu, când arătând caracteristicile actelor de guvernament, crede că în privința temerii de arbitrar al guvernului, pericolul, din punct de vedere patrimonial, economic, nu poate fi așa mare, căci cele mai multe din asemenea acte, — zice autorul, — nu pot, prin natura lor să atingă drepturile individuale (pag. 325). Socotesc că amânarea deschiderii Camerilor peste termenul hotărât de constituție, precum și orice act din această categorie, pot aduce un însemnat prejudiciu unui particular d. e. când din această amânare nu poate să se aprobe un contract deja încheiat între un particular cu comuna sau județul, și în care particularul, contând pe deschiderea la timp a Corpurilor legiuitoare și-a angajat un însemnat capital; — dar faptul de a nu avea acțiune în justiție, nici particularul nici comuna și județul contra unui asemenea act al guvernului se aplică numai prin aceea, că guvernul, fiind expresiunea voinții majorității, un individ sau o instituție nu poate veni, în mod individual înaintea puterii judecătorești, spre a cere o anumită conduită din partea puterii executive, căci aparține numai colectivității acest drept, pe care-l rechizează numai prin mijloace politice. De altfel acest lucru îl recunoaște mai departe autorul.

Mi se pare această chestiune una din marile probleme ale dreptului public și cred că nu și-a găsit deslegarea în mod fericit până astăzi, cu toată autoritatea ce inspiră Laferrère în Franța (Jurid. adm. II 35) d. Paul Negulescu la noi (expunerea de motive a legii Casației din 1912), precum și alți valoroși autori.

Greutatea acestei probleme constă în aceea, că puterea judecătorească este greu să fie arbitru în chestiuni de conducere politică, căci s'ar transforma, fără voia ei, într'o putere politică mai mare. Jurisprudența franceză în intervalul dela 1887 și până la 1914 (L. Duguit, *Traité de droit const.* pag. 688 ed. 1923. tom. III) merge spre definitiva înlăturare a actelor de guvernământ și nu mai socotește ca nesuscetibile de recurs decât actele de natură pur constituțională, diplomatică și stare de asediu, căci acele acte, fiind necenzurate de nimeni, tind, mai ales la noi, la intronarea tiraniei guvernului asupra guvernaților, ce nu pot avea nici o armă decât resemnarea. Așa d. ex. responsabilitatea miniștrilor, dacă ar fi efectivă ar avea o mare utilitate socială; dar la noi, legea responsabilității ministeriale nu are nici o aplicație și de aceea câte nelegalități și abuzuri săvârșite pentru satisfacerea intereselor personale și de partid, nu sunt acoperite la noi tocmai prin cutele largi ale acestei legi spre sfidarea tuturilor?!

La noi această lege nu s'a aplicat nici odată, căci fiecare partid, știind cantitatea de abuzuri ce a săvârșit și ce intenționează să mai săvârșească în viitor, nu îndrăznește să rupă legătura cu trecutul, căci se gândește la terminarea mandatului când îi va veni rândul să-și dea seamă de felul cum a lucrat.

Acțiunea jurisprudențială din Franța s'a transformat la noi în noțiune legală a actelor de guvernământ prin legea din 17/II/912, recunoscută și de constituentul din 1923 prin art. 107. Dar transformarea în lege a jurisprudenței franceze, în loc să micșoreze abuzul și controversese, a mărit și întreținut un haos și mai mare, din cauza modificării ce a suferit în Parlament proiectul de lege din 1912, făcut de d. Prof. Negulescu. Arătarea actelor de guvernământ, fiind neprecisă și în enumerarea lor înglobând acte de natură dispartă, necorespunzând cu criteriul general, determinat chiar de numita lege, legiuitorului de mâine al contenciosului administrativ îi revine sarcina să asigure mai bine pe guvernul de abuzurile ce poate face puterea executivă.

Relativ la actele guvernului, privitoare la raporturile internaționale, autorul face o largă expunere asupra caracterului politic, ce-l comportă asemenea acte, operă a două voințe suverane, care nu pot fi interpretate decât prin consimțământul acestor voințe și care nu pot admite ca un organ, reprezentând numai una din părți, să dea o anumită interpretare părților.

Autorul aprobă, cu drept cuvânt sentința Trib. Ilfov sec. I No. 631 904 (publicată în *Dreptul* pag 31 din 1906), care a hotărât că refuzul Statului de a acorda protecția unui supus român, aflat în străinătate, trebuie socotit ca act de guvernământ, ca și actul guvernului, care, contra dispozițiilor constituționale ale art. 25, ordonă să se perchezitioneze la redacție sau confiscă întreaga editură pentru a opri ca publicarea unui text secret, care adus la conștiința publicului, ar putea produce conflicte între două state.

Apoi ca făuritor al legii din 17/II/912, d. Prof. P. Negulescu face necesare distincțiuni între condițiile diplomatice, care se referă la dreptul public și cele ce se referă la dreptul privat, arătând cum pentru cele din urmă instanțele judecătorești fac și pentru supușii țării contractante aplicațiunea normelor de drept atribuite indigenilor; însă interpretarea textelor convențiilor, atunci când s'ar ivi dificultăți, aparține numai guvernului.

Sunt de părere însă, că nu în todeauna repartițiunea unei sume globale, dată de un stat învins, ar constitui un act de guvernământ, nesupus jurisdicțiunii, ci trebuie să facem o distincție. Pentru cazul când statul a cerut despăgubiri pentru repararea

pagubelor anumitelor regiuni sau anumitor locuitori, socotesc că dacă acel stat, primind o sumă globală, o întrebuințează pentru satisfacerea unor servicii sau nevoi streine de scopul pentru care a fost obținută, nu mai poate constitui atunci un act de guvernământ, căci ar atinge în mod inechitabil un drept al individului sau al regiunii, cărei era afactată acea sumă prin însuși actul de voință al celor 2 state. Apoi cred că, în acest caz, nu se mai poate zice, că nu este competente o instanță de judecată a căuta intențiunea statelor sau interpretarea contractelor internaționale, când se poate vedea în mod vădit această intențiune.

Trecând la legislațiunea vamală, autorul aprobă tarifele extra-convenționale ale guvernului, atunci când Statul, din cauza relațiilor încordate cu un alt Stat, se denunță o convențiune comercială ce o avea cu acel stat.

Recursul contra unor asemenea măsuri, deși este în principiu inadmisibil în fața instanțelor judecătorești, fără a blama sau anula actul guvernului, cred că se poate admite daunele particularului, atunci când acesta și-a angajat capitalul într'un contract care, în urmă, din cauză independentă de voința lui, își vede ruinată întreaga lui avere și onoare.

Tot în cadrul acțiunii puterii executive în timpuri normale, autorul combate unele dispozițiuni ale legilor noastre, care dau delegațiuni puterii executive să legifereze, făcând prin aceasta o flagrantă călcare a principiului *«delegata potestas non delegatur»* și a separațiunii puterilor a lui Montesquieu; și ce este mai curios, că chiar instanțele noastre de judecată au admis ca constituționale dispozițiunile art. 122 din legea judecătorului de pace din 1896.

Apoi constată că, cu tot textul precis al art. 107 din constituție, avem adevărate tribunale administrative pe lângă aproape fiecare minister, unde agenții administrativi lucrează în calitate de judecători, judecând sumar, fără citarea părților, contestațiuni în care Statul, reprezentat de însuși acești agenți, e parte protivnică și uneori hotărârea acestor instanțe administrative este definitivă.

Nu cred, că poate fi admis argumentul adus de Inalta Curte de Casație, care consideră aceste tribunale judecătorești constituționale, întemeindu-se pe textul art. 101 din constituțiune, unde se dispune, că nici o jurisdicțiune nu se poate înființa, decât în puterea unei legi. Interpretând în acest fel textul aceluia articol ajungem să eludăm cu desăvârșire intențiunea constituentului nostru.

(Va urma).

George Cristescu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența de la 3 Martie 1925

Președenția d-lui Em. Miculescu, președinte

Iosefina Dr. Stănculescu cu Odette Tortilia și George Olsewschi

SECHESTRU JUDICIAR.—INCUVINȚAREA LUI.—APRECIERE SUVERANĂ A INSTANȚEI DE FOND.—ART. 615 PR. CIVILĂ ȘI 1632 C. CIVIL.

Chestiunea oportunității admiterii sechestrului judiciar, fiind în funcțiune de împrejurările de fapt ale cauzei, este lăsată la aprecierea suverană a instanței de fond.

No. 567.—Respins recursul făcut de către Iosefina Dr. Stănculescu în contra deciziei No. 372/1923 a Curții de Apel din București S. II dată în proces cu Odette Tortilia și George Olsewschi.

S'au ascultat d-nii avocați I. N. Micescu pentru recurentă și N. A. Papadat și S. Rosental pentru intimăți.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Iosefina Dr. L. Stănculescu în contra deciziei No. 372/1923 a Curții de Apel din București, secția II, dată în proces cu Odette Tortilia și George Olsewschi.

Văzând ambele motive de casare trase din violarea art. 615 pr. civ. și art. 1632 c. civ., și exces de putere.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care rezultă că atât recurenta cât și intimata în calitate de moștenitori ai defunctei lor mame Olimpia Condrea, cu prilejul acțiunilor de eșire din indiviziune ce au introdus fiecare înaintea Tribunalului Ilfov, au cerut deasemenea punerea sub sechestrul judiciar a averilor în litigiu, stăpânite de fiecare dintre dânsii, însă considerate în mod reciproc de aceștia ca făcând parte din patrimoniul succesoral al defunctei; că Tribunalul a admis în parte cererile de sechestrul, iar Curtea de fond, în urma apelului intimăților, a reformat în parte hotărârea primei instanțe, scoțând de sub sechestrul o parte din imobilele stăpânite de aceștia și anume imobilele din Calea Victoriei No. 111 și strada Școalei No. 12 precum și 1/2 din fondul de comerț al magazinului de mode „Olimpia“ din București.

Având în vedere că prin motivele de casare recurenta critică această soluțiune a instanței de fond susținând că a fost dată cu violarea articolului 615 procedura civilă și articolul 1632 codul civil, prin aceia că în mod eronat consideră că cererea sa de sechestrul făcută în baza acțiunii în revendicare a Olimpiei Condrea, suspendată prin moartea acesteia din urmă, este inadmisibilă, atâta timp cât această acțiune nu este redeschisă în mod formal de către recurentă în calitate de moștenitoare a defunctei sale

mame; că deasemenea Curtea comite o omisiune esențială, atunci când nu se pronunță și nu motivează pentru ce nu ia în considerare apelul Olimpiei Condrea asupra cererii de sechestrul judiciar, continuat de recurentă în calitatea sa de moștenitoare.

Considerând că chestiunea oportunității admiterii sechestrului judiciar, fiind în funcțiune de împrejurările de fapt ale cauzei, este lăsată la aprecierea suverană a instanței de fond.

Că, deci, Curtea de Apel făcându-și în fapt convingerea că cererea recurentei de a se introduce sub sechestrul judiciar imobilele stăpânite de intimăți și pe care aceștia pretindeau că fac parte din moștenirea defunctei lor mame Olimpia Condrea, nu este întemeiată în ce privește o parte din aceste imobile, pe baza acestor constatări de atributul suveran al instanței de fond, care ca atare scapă de sub controlul Inaltei Curți, a fost în drept să dispună scoaterea de sub sechestrul a imobilelor în discuțiune.

Că dar, în această situațiune, neputând fi vorba de violarea articolului 615 procedura civilă și articolului 1632 codul civil, motivul I de casare cată a fi respins ca neîntemeiat.

Considerând că, în ce privește motivul II de casare, din deciziunea atacată, se constată că instanța de fond a luat în considerare și apelul făcut de Olimpia Condrea în contra hotărârei primei instanțe de admitere a sechestrului judiciar în chestiune, și întrucât toate apelurile asupra menționatei hotărâri, au fost conexe prin soluțiunea dată în apel, Curtea de fond implicit s'a pronunțat asupra apelului Olimpiei Condrea, astfel că motivul II de casare fiind inexat în fapt, recursul urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI S. I.

Audiența de la 27 Iunie 1925

Președenția D-lui D. Volanschi, Prim-Președinte

Maria Costișanu cu Gh. Costișanu

TIMBRU ȘI INREGISTRARE. — ACT DE PAUPERȚATE. — FEMEIE MĂRITATĂ.—PENSIUNE ALIMENTARĂ.—DACĂ CONSTITUE UN VENIT MOBILIER ÎN SENSUL ART. 40 DIN LEGEA TIMBRULUI.

Pensia alimentară dobândită în timpul divorțului nu se poate considera ca un venit mobilier în sensul prevăzut de art. 40 din legea timbrului, ast-fel că femeia săracă obținând pensie alimentară de la soțul său, nu poate fi considerată ca posedând o avere personală și deci poate beneficia în justiție de un act de pauperitate.

No. 115.— Admis apelul făcut de către Maria Costișanu în contra sentinței civile cu No. 109 din 5 Martie 1925 a Trib. Iași S. II, în proces Gh. Costișanu.

S'au ascultat D-nii avocați C. Faur pentru apelantă și D. Dumitriu pentru intimat.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Maria Costișanu contra sentinței civile No. 109 din 5 Martie 1925 pronunțată de Tribunalul Iași S. II prin care i s'a anulat actul de paupertate vizat de A-ția Financiară Iași sub No. 29535/1923, cum și acțiunea ca netimbrată ce o inten-tase contra soțului său Gh. Costișanu pentru majorarea pensiei alimentare dela 600 lei la 3000 lei lunar.

Având în vedere susținerile părților.

Având în vedere că apelanta arată azi că legiui-torul prin art. 40 din legea timbrului a înțeles să nu se poată servi cu act de paupertate cei cari au un venit de 600 lei anual din averea lor personală, că în speță apelanta n'are acest venit dela averea ei parafernala și deci actul de paupertate e valabil.

Că, la această obiecție intimatul susține că legiui-torul nu face, prin textul invocat de apelantă, nici o distincție între natura surselor de venituri, ci cere a nu avea un venit mai mare de 600 de lei anual, venit pe care apelanta întrecându-l, nu se mai poate folosi de actul de paupertate ce i s'a eliberat.

Având în vedere că art. 40 din legea timbrului preve-de că nici un act de paupertate nu poate fi admis de autoritățile publice dacă nu va fi revestit de viza Administratorului Financiar care confirmă dacă purtătorul actului nu plătește altă dare decât dreptul fix al impozitului personal, o dare fonciară la un venit maximum de 350 lei anual, sau că posedă un venit mobilier oricare de cel mult 600 lei anual. Când bărbatul nu se găsește în asemenea condițiuni, nu se poate elibera certificat de paupertate nici femeii sale, afară de cazul când femeia fiind în divorț, ar intra într'unul din cazurile de mai sus.

Având în vedere că prin faptul că s'a eliberat actul de paupertate apelantei, înseamnă că autoritățile ce l'au emis și vizat, au constat că apelanta întrunește condițiunile cerute de textul de lege de mai sus, pentru eliberarea unui asemenea act și apoi nici intimatul, deși contestă calitatea de femeie săracă apelantei, totuși cu nimic nu a făcut dovada că apelanta ar plăti o dare fonciară la un venit mai mare de 150 lei anual, că ar locui cu o chirie mai mare de 350 lei anual, și că posedă un venit mobilier mai mare de 600 lei anual.

Că, în ce privește pensia alimentară de 600 lei lunar acordată reclamantei, și a cărei majorare se cere astăzi, fiind dobândită în timpul divorțului, ea nu se poate considera ca un venit mobilier în sensul prevăzut de art. 40 din legea timbrului, întrucât

dreptul la pensie decurge din însăși natura și circumstanțele procesului de despărțenie, deci acțiunea de alimente relativă la o acțiune de divorț este accesorie acestui proces.

Că, legiuitorul prin textul de lege menționat mai sus întrebuițând expresiunile afară de cazul când femeia este în divorț, a voit să scutească de taxe, orice cereri în legătură cu acțiunea de despărțenie și care derivă din ea, în care categoric intră și cererea de pensie alimentară, făcută de femeia săracă.

Că, dar, femeia săracă obținând o pensie alimentară dela soțul său, nu se poate deci considera că posedă o avere personală în sensul art. 40 din legea timbrului, și ca atare rău prima instanță i-a anulat actul de paupertate și acțiunea reclamantei de azi.

Așa fiind, din acest punct de vedere apelul este admisibil în principiu.

În fond.

Având în vedere susținerile părților.

Având în vedere că din certificatul No. 2226/1925 liberat de grefa secției I a acestei Curți de Apel, se constată că intimatul Gh. Costișanu, cu începere din luna Ianuarie 1925, în calitate de prim secretar al parchetului general din Iași, primește un salariu net cu accesoriile lui, de 6935 lei lunar, din care i se reține 457 lei pentru Casa Funcționarilor și 600 lei pensie alimentară ce servește apelantei azi.

Că, față cu schimbarea poziției materiale a soțului și cu scumpetea mijloacelor de viață, suma de 600 lei lunar acordată ca pensie alimentară apelantei prin decizia No. 108/1924 a acestei Curți, este insuficientă și azi Curtea apreciind, fixează suma de lei una mie trei sute lunar, la care urmează a se majora pensia alimentară cerută de apelantă.

Așa fiind, apelul de față găsindu-se întemeiat, urmează a se admite și în consecință reformându-se sentința apelată, urmează a se admite în parte și acțiunea pentru majorarea pensiei alimentare.

Pentru aceste motive, admite apelul, etc.

Semnați: *D. Volanschi, N. N. Genne, Eugen Petit.*

TRIBUNALUL ILFOV Secția I. Com.

Audiența de la 20 Octombrie 1924

Președenția D-lui C. Cătuneanu, judecător

Banca «Fortuna» cu D. Davidovici

SOCIETĂȚI ÎN NUME COLECTIV.— NEÎNDEPLINIREA FORMELOR DE PUBLICITATE.— EXISTENȚA NEREGULATĂ A SOCIETĂȚII.— ART. 91, 97, 98 ȘI 99 C. COM.

LICHIDARE.— SOCIETATE ÎN NUME COLECTIV.— COASOCIAT LICHIDATOR.— DACĂ MANDATUL SĂU POATE FI REVOCAT.— ART. 207 C. COM ȘI 1552 ȘI 1553.

1) Neîndeplinirea formelor de publicitate cerute de lege în ce privește societățile în nume colectiv, nu împiedică contractul de societate de a subzista ca o societate neregulată și fără a-și pierde caracterul de societate în nume colectiv, atâta timp cât nu s'a cerut dizoluțiunea societății pentru lipsă de publicitate.

2) Mandatul lichidatorului unei societăți în nume colectiv, el însuși fiind asociat, nu poate fi revocat pe baza și în conformitate cu dispozițiunile art. 1553 c. civil, de oarece acest mandat este dat și în folosul lichidatorului în calitate sa de asociat; o astfel de revocare necesitează deci și consimțământul acestuia ca mandatar, care refuzat fiind, revocarea nu mai poate avea loc decât prin intervenția justiției.

No. 855. Respinsă acțiunea intentată de către Banca Fortuna, în contra lui D. Davidovici.

S'au ascultat D-na avocat M. Ghelmegeanu-Paximade pentru reclamant și d-l avocat S. Hoffman pentru pârât.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Banca „Fortuna“, societate anonimă, prin petițiunea înregistrată la No. 10589 din 6 Martie 1924 în contra lui D. Davidovici, comerciant.

Având în vedere că prin prezenta acțiune se cere a se constata dizolvată societatea în nume colectiv, pentru exercitarea comerțului de vinuri și băuturi spirtoase sub firma socială „D. Davidovici și Co.“ dela data de 30 Aprilie 1923 și a se numi conform dispozițiunilor art. 199 și următorii din codul de comerț un lichidator care să urmeze cu lichidarea patrimoniului sus zisei societăți, revizuiind și lichidarea efectuată în trecut.

Având în vedere că din actele aflate la dosar, din susținerile orale ale părților cât și din concluziunile scrise depuse în cauză, se constată cele ce urmează:

La 15 Septembrie 1921 între numitul D. Davidovici și Banca „Fortuna“ se formează o societate în nume colectiv pentru exercitarea comerțului de vinuri și băuturi spirtoase.

Acest contract de societate se înființează pentru o durată de 5 ani din care 2 ani obligatorii și 3 ani facultativi.

La expirarea termenului acestei societăți, în cazul când ambii asociați nu vor mai fi de acord pentru prelungirea contractului de societate, aceasta va intra în lichidare cu trei luni înainte de expirarea termenului de 15 Septembrie.

Conform înțelegerii intervenită între ambii asociați, D. Davidovici și Banca „Fortuna“, cu trei luni înainte de expirarea celui de al doilea an obligatoriu, sub numita societate intră în lichidare urmând a se stabili de comun acord modalitatea practică pentru efectuarea acestei lichidări, urmând astfel ca această societate să nu mai ființeze decât pentru anul 1922—1923.

(R. la dosar în copie scrisoarea lui D. Davidovici către Banca „Fortuna“ cu data de 10 Fe-

bruarie 1922 și răspunsul acesteia, în copie, cu data de 14 Aprilie 1923).

Banca „Fortuna“, printr'o scrisoare cu data de 13 Noembrie 1922, comunică lui D. Davidovici că este de acord că acesta să înceapă lichidarea sus menționatei societăți, în conformitate cu contractul, începând dela 30 Aprilie 1923, până la 15 Septembrie acelaș an, urmând a se stabili de comun acord, bilanțul de lichidare.

Având în vedere că banca reclamantă, susține acțiunea de față din următoarele două puncte de vedere:

1. În baza dispozițiunilor art. 199 c. comercial, asociații ne căzând de acord asupra numirii unui lichidator, urmează a se cere această numire instanțelor în drept;

2. În baza art. 1552 cod. civil. și a art. 207 cod. comercial, lichidatorii fiind mandatar, mandatul lor se poate revoca de către mandant fără vreo justificare și în consecință urmează să se constate de aceleași instanțe că mandatul lichidatorului D. Davidovici, a fost revocat de reclamantă.

Având în vedere că pârâtul în apărare susține următoarele:

De oarece în speță nu s'au făcut formele de publicitate ale contractului de societate intervenit între părți, acesta nu este decât un contract de asociație în participațiune, căruia nu se poate aplica textele de lege invocate de reclamantă, acțiunea de față urmând astfel a fi respinsă.

Având în vedere că astfel fiind, urmează a se analiza temeiurile de drept și de fapt invocate de ambele părți litigante.

Considerând că semnul caracteristic și distinctiv al societăților comerciale este răspunderea față de terții, societăți în nume colectiv fiind acele ale căror obligațiuni sociale sunt garantate prin responsabilitatea nemărginită și solidară a tuturor asociaților, această solidaritate nemărginită fiind de esența societății colective.

Considerând că în cazurile când urmează a se distinge o societate în nume colectiv sau în comandită simplă, de asociația în participațiune, în caz de dubiu în caracterizarea unei atari societăți, de oarece în legislațiunea noastră răspunderea nemărginită este de drept comun, necesită a se interpreta dubiul în seusul unei societăți în nume colectiv.

Considerând că societățile în nume colectiv au o voință proprie și organe oficiale de administrațiune și de reprezentațiune precum și un nume social, adică firmă, un sediu social, un patrimoniu afectat exercițiului social, în fine un complex de elemente care nu se găsesc în acele asociațiuni așa numite în participațiune care se disting prin caracterul ocult pe care-l au, girantul acesteia din urmă tratând în numele său personal, iar nici decum în acel al asociațiunii.

Considerând că astfel fiind, în speță, contractul de societate intervenit între banca reclamantă și pârât, prezintă caracterul unui contract de societate în nume colectiv, conținând elementele unui atare contract și anume: sediu social, firmă, emblemă, semnătură socială, capital social, etc.;

modul de funcționare al societății precum și clauzele contractuale fiind acele ale unei societăți în nume colectiv.

Considerând că, în ce privește societatea în nume colectiv, dacă nu s'au îndeplinit formele de publicitate edictate de legiuitor în termenul prevăzut, există o sancțiune în dreptul acordat asociatului în nume colectiv de a cere în orice timp disoluțiunea societății, validitatea nexului social existând atât timp cât nu s'a cerut o atare disoluțiune care va opera ca și o condițiune rezolutorie, din ziua cererii în justiție iar nu dela origina contractului, astfel după cum se întâmplă în toate contractele continui, în eare nu se pot șterge efectele din trecut ale contractului.

Considerând că astfel fiind, contractul de societate subsistă cu toate caracterele sale de societate în nume colectiv, atât timp cât nu s'a cerut această disoluțiune anticipată pentru lipsă de publicitate, deci în speță contractul de societate intervenit între banca reclamantă și pârât cu toate că se constată că nu s'au îndeplinit formele legale de publicitate, nu și-a schimbat caracterul de societate în nume colectiv, fiind însă o societate neregulată.

Considerând că în caz de lichidare a unei societăți în nume colectiv, atunci când nu s'a numit lichidator prin chiar contractul de societate urmează că acesta să fie numit prin votul unanim al asociaților, și când va fi desasord între aceștia, conform dispozițiilor codului de comerț art. 199 autoritatea judiciară va hotărâ, iar pentru a revoca pe lichidator în atare societăți, atunci când asociatul lichidator nu renunță la funcțiunile sale va necesita din nou intervenția autorității judiciare de oarece unanimitatea cerută pentru o astfel de revocare este imposibilă.

Considerând însă că lichidațiunea este instituită în folosul asociaților, deci și în folosul asociatului lichidator, lichidațiunea fiind reglementată înainte de toate prin actul constitutiv și apoi prin voința părților în limitele legii, în timpul lichidațiunei contractul social persistând și deci toate raporturile juridice derivând din existența societății.

Considerând că lichidatorii administrează și reprezintă societatea, iar raporturile care îi leagă cu aceasta sunt reglementate de regulile mandatului.

Considerând însă că în ce privește modurile de încetare a mandatului reglementate de legiuitor în art. 1552 din codul civil și în special asupra revocațiunei mandatului de către mandat conform dispozițiilor art. 1553 din codul civil, care lasă latitudinea mandantului de a revoca în orice moment prin singura lui voință, un mandat, o astfel de revocațiune nu este aplicabilă lichidatorilor unei societăți în nume colectiv și acesta pentru motivul că legiuitorul civil când printr'o atare revocare a admis o derogare dela obligativitatea contractelor, a justificat pe natura mandatului ocupându-se de *«id quod plerumque fit»*, fiind știut că în generalitatea cazurilor mandatul se dă în interesul exclusiv al mandantului.

Considerând că astfel fiind, o revocabilitate prin voința exclusivă a mandantului nu are loc atunci când mandatul s'a dat în acelaș timp în interesul mandantului și în interesul mandatului, neputân-

du-se revoca în acest caz mandatul fără consimțământul mandatarului, adică fără concursul aceluia care au luat parte la contract, conform art. 969 din cod. civil, raportul legat printr'o convențiune având putere obligatorie, cât timp convențiunea subsistă și numai un nou acord de voință între aceleași părți putând face cu raportul să înceteze sau legea.

Considerând că astfel fiind, mandatul lichidatorului unei societăți în nume colectiv, acesta fiind el însuși asociat, nu poate fi revocat conform dispozițiilor art. 1553 c. civil în baza principiilor mai sus expuse, de oarece acest mandat este dat și în folosul său în calitatea sa de asociat, o astfel de revocare necesitând deci și consimțământul său de mandatar, care neexistând atunci când nu renunță la funcțiunile sale de lichidator, revocarea nu va avea loc decât prin intervenția autorității judiciare.

Considerând deci că în speță banca «Fortuna» nu se poate prevala de dispozițiunile art. 1552 și 1553 cod. civil, revocând prin singura sa voință și fără justificare, mandatul dat asociatului său D. Davidovici de a lichida societatea intervenită între ambii, rămânând băncii reclamante numai calea de a cere această revocare instanțelor judiciare și aceasta în baza principiilor mai sus expuse.

Considerând că conflictele de interese care nasc între asociați în timpul lichidațiunei sau pericolul ca lichidatorul să abuzeze de patrimoniul social în detrimentul asociaților, poate justifica o cerere de revocare și numire a unui alt lichidator, instanța judiciară apreciind asupra unei atare cereri.

Considerând însă că în speță reclamanta banca „Fortuna” cu nimic nu dovedește conflictul de interese care s'ar fi născut între ea și pârâtul D. Davidovici, sau că acesta ultimul ar fi abuzat de patrimoniul societății în detrimentul reclamantei, pentru a justifica revocarea acestuia și numirea unui alt lichidator.

Considerând de asemenea că în speță între reclamantă și pârât, prin bună învoială s'a disolvat societatea în nume colectiv intervenită între ambii conform contractului social, această societate, fiind actualmente în lichidare.

Considerând că astfel fiind, devine fără interes a se mai constata judecătorește disolvată sus zisa societate, această disoluțiune fiind recunoscută de ambele părți.

Considerând ca atare că acțiunea de față urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător supleant Raoul Mărgăritescu, respinge ca nefondată acțiunea.

Semnați: C. Cătuneanu, R. Mărgăritescu.

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat. Tabla de materie se trimite la cerere abonaților în curent cu plata abonamentului.